

Spis treści

1. Wstęp od autorów	5
2. IRAK, HAITI, BOŚNIA, LUBLINIEC CZYLI POLSKI SZLAK DO BRUKSELI	7
3. CZY BYLIŚMY SZPIEGAMI? (Co było wolno robić, a czego nie, walcząc o suwerenną Rzeczpospolitą – czyli o granicach między moralnością a polityką)	17
4. NATO W LATACH 1948–1990. KRÓTKA HISTORIA... ..	21
5. W JASKINIACH, HIMALAJACH I OPOZYCJI (W Październiku zaskoczyło mnie, że są dwie Polski. W Marcu polityka wciągnęła mnie trochę przypadkowo. W latach 70. wessała mnie już całkowicie. Ale najważniejsze były góry – uczą poczucia solidarności. I tego, że jeśli ktoś za szybko zajdzie za wysoko, to traci zdolność rozeznania sytuacji)	29
6. MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH SOLIDARNOŚCI (13 grudnia stałem odwrócony plecami do wybielonej ściany, a naprzeciwko był uzbrojony oddział wojska. W Białolecie ostatni gasiłem światło. Ślub wziąłem w więzieniu. Thatcher była poruszona tym, że na jej cześć wiwatowali polscy związkowcy. Minister spraw zagranicznych Hiszpanii kazał czekać PRL-owskiemu ministrowi Orzechowskiemu, ponieważ wcześniej zatrzymała mnie SB. Reagan i Bush niestety chcieli życzliwie zajmowali się Polską)	51
7. OD „OKRĄGŁEGO STOŁU” DO MINISTERSTWA (Jak z Gerekim i Skubiszewskim wyciągałem pierwszą cegłę z Muru Berlińskiego. Primakowowi tłumaczyłem – nie do końca szczerze – że nad zjednoczonymi Niemcami należącymi do NATO łatwiej będzie zapanować. Polska delegacja w Unii Międzyparlamentarnej jako jedyna głosowała jednogłośnie za obroną praw człowieka w Chinach)	73
8. WCHODZĘ DO MON (Jak zaskoczył mnie Mazowiecki, gen. Jaruzelski nie chciał pokazać szeleku, a gen. Siwicki pogodził się z tym, że będę jego politycznym zwierzchnikiem)	81
9. POZNAJĘ TAJEMNICE UKŁADU WARSZAWSKIEGO (Fikcyjny Układ Warszawski. Czy Duńczycy słusznie się obawiali naszych okrętów desantowych? Jak brak kolorowych flamastrów wpłynął na ćwiczenia dowódczo-sztabowe). ..	91
10. TAJNE SŁUŻBY (Starzy oficerowie wywiadu wojskowego najpierw chcieli nadal rozpracowywać Niemcy, potem współpracowali z Amerykanami w Zatoce Perskiej, a wreszcie podjęli próbę zdobycia taktycznej broni jądrowej)	99
11. WOJSKO NA PRZELOMIE (Większość wojskowych podkreślała, że zawsze uważali się za wojsko polskie i byli jak najdalej od polityki. Dla mnie była to sytuacja podobna do roku 1918 – Unrug, Haller i Anders też przyszli do nowej armii z formacji nieprzyjaciela)	103
12. STAN POLSKIEJ ARMII A WOJNA W ZATOCE (Wojnę w Zatoce pomagali nam analizować Amerykanie, ale proponowałem to również Rosjanom. Nowy minister obrony, admirał Kołodziejczyk, był wysoko oceniany i przez gen. Jaruzelskiego, i przez ekipę Mazowieckiego)	109

13. NATO WE MGLE (Nie było dla nas żadnej wątpliwości, że Układ Warszawski należy rozwiązać – pytanie było jednak, jak to zrobić w miarę niekonfliktowo. Tym bardziej że choć chcieliśmy iść na Zachód, to Zachód jednoznacznie nam mówił: „NATO? Żadnych złudzeń Panowie!”. Stosowaliśmy więc taktykę wpychania stopy w półotwarte drzwi, a Kanada i Dania miały być promotorem naszego wejścia do Sojuszu)	113
14. WAŁĘSA I WACHOWSKI (Dlaczego Mieczysław Wachowski wykreślił prezydentowi Wałęsie z przemówienia zdanie o konieczności wyjścia wojsk radzieckich z Polski? Jak Lech Wałęsa chciał przeprowadzić wielkie manewry NATO nad naszą wschodnią granicą, by postraszyć Kreml. Minister Kozyriew zdradził kulisy nieudanego puczu Janajewa w Rosji)	123
15. CO ZROBIĆ Z UKRAINĄ? (Tylko istnienie silnej, demokratycznej i niepodległej Ukrainy daje Rosji szansę na bycie nowoczesnym, sprawnym państwem, które nie będzie traktowane przez Europę jako nieustanne zagrożenie pokoju)	135
16. ROK 1992: RZĄD OLSZEWSKIEGO A NATO (To nie Jan Olszewski, ale jego minister Krzysztof Skubiszewski pełnym głosem powiedział o perspektywice naszego wejścia do NATO. Kłopoty z ministrem Parysem, który wszędzie widział spisek i chodził z bronią. Kulisy koncepcji NATO-bis. W Kaliningradzie widziałem sypiący się „Bałtyjskiej Flot”)	139
17. CZERWIEC 1992 ROKU I TECZKI (Przepis na pucz wojskowy. Jak zagroziłem aresztowaniem szefowi WSi. Co jest w teczce płka Kuklińskiego, a co w teczce ojca gen. Shalikashvili?)	155
18. Z SUCHOCKĄ DO NATO (W Kwaterze Głównej NATO przepowiadam obecność Polski w NATO na 1998 rok. Co Wachowski wiedział o negocjacjach z Rosjanami przez bufet?)	167
19. CZASY KOALICJI PSL–SLD (Pastusiak: największy sympatyk NATO po stronie SLD. Olechowski: wejście do NATO celem strategicznym Polski. Wałęsy plany rozwiązania parlamentu, sprawa Oleksego, Kukliński a polska normalność. Projekt Rady Bezpieczeństwa Narodowego)	179
20. DRAWSKO, WAŁĘSA I KONTROLA CYWILNA NAD ARMIA (Dwa niemiłe obiady z udziałem prezydenta W. Jakie książki lubił gen. Wilecki? Problemy z apolitycznością armii. Admirał Kołodziejczyk nie chciał być figurantem. Gwardia Narodowa – zbrojne ramię prezydenta)	201
21. WSCHÓD, ZACHÓD, NATO I MY (Pomoc Brzezińskiego i poufny obiad z VIP-ami Waszyngtonu. Słabe punkty Partnerstwa dla Pokoju. Wazna rola Zgromadzenia Północnoatlantyckiego. Mój adwersarz – wnuk Mołotowa. Czy NATO jest wymierzone przeciwko Rosji?)	215
22. ZNOWU MINISTREM (Kwestionariusz obronny czyli dokumenty warte grube miliony dolarów. Nasze 65 celów polityczno-organizacyjnych przy wchodzeniu do NATO. Kłopoty z „Huzarem”. Jak spontanicznie poparłem akcję Amerykanów w Zatoce Perskiej. Jedyna szansa – prywatyzacja zbrojeniówki!)	227
23. POLSKA I NATO W XXI WIEKU (Dlaczego broń jądrowa nie musi być na terytorium Polski? Jak wygląda Centrum Dowodzenia Amerykańskich Sił Zbrojnych? Czy jesteśmy w stanie przetrwać atak nieprzyjaciela? Polska w obronie Wyp. Hawajskich? Groźba izolacjonizmu amerykańskiego)	237
24. EPILOG: TRUDNY EGZAMIN	251